

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 01, 2016

Nummer 1, 2016

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3608](#) 22-12-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3683](#) 22-12-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3640](#) 22-12-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3698](#) 22-12-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3684](#) 22-12-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3638](#) 22-12-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3682](#) 22-12-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3572](#) 15-12-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3573](#) 15-12-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3582](#) 15-12-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3583](#) 15-12-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3585](#) 15-12-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3581](#) 15-12-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:3571](#) 15-12-2015

RECHTSPRAAK

Vrijheidsbeneming niet willekeurig als bedoeld in artikel 5 lid 1 aanhef en onder c EVRM.

Het middel stelt de vraag aan de orde of door de vrijheidsbeneming van de verdachte artikel 5 lid 1 aanhef en onder c EVRM is geschonden. Het betreft hier de periode vanaf de arrestatie van de verdachte door de Commandant van het fregat van de Nederlandse Marine Hr. Ms. Tromp op 2 april 2011 tot het moment dat de vrijheidsbeneming is komen te vallen onder het regiem van het Wetboek van Strafvordering, hetgeen op grond van het bevel van de officier van justitie tot aanhouding van de verdachte op 3 april 2011 het geval was.

Door de verdediging is aangevoerd dat artikel 5 EVRM is geschonden omdat, anders dan het hof heeft geoordeeld, de Commandant aan artikel 105 UNCLOS en artikel 7 SUA geen zelfstandige strafvorderlijke bevoegdheden tot vrijheidsbeneming van de verdachte kan ontlenen en aldus op 2 april 2011 een wettige basis voor een rechtmatige detentie ontbreekt.

Vooropgesteld moet worden dat het hof het beroep op de niet-ontvankelijkheid van het Openbare Ministerie in de vervolging van de verdachte terecht heeft verworpen, omdat het aan dat verweer ten grondslag gelegde niet kan leiden tot het oordeel dat aan het recht van de verdachte op een eerlijke behandeling van zijn zaak is tekortgedaan. Gelet op het belang van de opgeworpen rechtsvraag, zal de Hoge Raad niet met dit oordeel volstaan.

Bij de beantwoording van de vraag of door de vrijheidsbeneming van de verdachte artikel 5 lid 1 aanhef en onder c, EVRM is geschonden wordt het volgende vooropgesteld. Artikel 5 lid 1 EVRM strekt ertoe de verdachte te beschermen tegen willekeurige vrijheidsbeneming (vgl. o.a. EHRM 8 november 2005, nr. 6847/02 (Khudoyorov/Rusland), r.o. 124). Of aan die bescherming wezenlijk is tekortgedaan, hangt mede af van de specifieke omstandigheden waaronder die vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden. Blijkens de vaststellingen van het hof hadden die omstandigheden een uitzonderlijk karakter.

In de eerste plaats vond het onderhavige optreden in NAVO-verband van de Nederlandse Marine tegen piraterij op zee voor de kust van Somalië en het daartoe aanhouden van verdachte schepen en het aan boord van de Tromp nemen en arresteren van opvarenden van

die schepen op 2 april 2011 plaats op basis van het internationale recht. Artikel 105 UNCLOS, in samenhang met de vele elkaar opvolgende Resoluties van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties die betrekking hebben op de bestrijding van de piraterij op volle zee bij en binnen de territoriale wateren van Somalië, biedt een toereikende grondslag voor de bevoegdheid van de Commandant van de Tromp de verdachte op 2 april 2011 te arresteren. Dat een internationale rechtsbasis bestaat voor arrestatie van een persoon die zich bezighoudt met piraterij voor de kust van Somalië is voor de verdachte kenbaar en voorzienbaar.

De beschrijving van de feitelijke gebeurtenissen door het hof in r.o. 8.3 (onder 2.2 weergegeven) maakt voorts duidelijk in welke aanvankelijk onoverzichtelijke en levensgevaarlijke situatie – er was een vuurgevecht ontstaan waarbij doden zijn gevallen – de Marine op 2 april 2011 moest opereren. De verantwoordelijkheid van de Marine voor het waarborgen van de veiligheid van alle betrokkenen, het verlenen van medische zorg, het inwinnen van noodzakelijke inlichtingen omtrent de rol, identiteit en nationaliteit van de vele aangetroffen opvarenden, de beslissingen wat met de opvarenden, de betrokken vaartuigen en de aangetroffen voorwerpen moest gebeuren en al dergelijke punten van onderzoek en beraad meer, vergen vanzelfsprekend, ook als sequeel van de arrestatie van verdachten, enige tijd. Dat daarbij, zoals de rechtbank het heeft verwoord, het defensiebelang in eerste instantie voorop stond en het strafvorderlijk belang, behartigd door de officier van justitie, in die beginfase noodzakelijkerwijs enigszins op de achtergrond stond, ligt voor de hand, al is dat strafvorderlijk belang in dit geval reeds de volgende dag behartigd. Het hof heeft aangenomen dat de Commandant bij de arrestatie van de verdachte op 2 april 2011 niet heeft gehandeld onder verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie. In de geschetste omstandigheden zou het van een overspanning van de realiteit getuigen, mede gezien de internationale rechtsbasis van de bevoegdheden van de Commandant, van hem te eisen dat hij niet tot vrijheidsbeneming van de verdachte zou hebben mogen overgaan dan op grondslag van strafvorderlijke bevoegdheden in afhankelijkheid van de zich in Nederland bevindende officier van justitie. Daaraan doet niet af dat een commandant de bevoegdheid tot zo een vrijheidsbeneming in voorkomende gevallen ook op bepalingen van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering (art. 539a e.v. Sv) zou hebben kunnen doen berusten.

Vervolgens heeft reeds de volgende dag, op 3 april 2011, de officier van justitie op basis van hem door de Commandant verstrekte gegevens, in overeenstemming met de Nederlandse strafvorderlijke voorschriften, de vrijheidsbeneming van de verdachte bevolen.

Op grond van vorenstaande feiten en omstandigheden in hun onderlinge samenhang moet worden aangenomen dat de vrijheidsbeneming van de verdachte in de periode vanaf de arrestatie van de verdachte door de Commandant van het fregat van de Nederlandse Marine Hr. Ms. Tromp op 2 april 2011 tot het moment dat de vrijheidsbeneming is komen te vallen

onder het regiem van het Wetboek van Strafvordering, hetgeen op grond van het bevel van de officier van justitie tot aanhouding van de verdachte op 3 april 2011 het geval was, niet willekeurig was als bedoeld in artikel 5 lid 1 aanhef en onder c EVRM en dat van schending van deze bepaling geen sprake is geweest.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-12-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:3684

Zaaknummer: 14/01785

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman, J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.L.J. van Strien

Advocaten: T.M.D. Buruma

Wetsartikelen: 5 EVRM, 105 UNCLOS en 110 UNCLOS

RECHTSPRAAK

Het middel dat klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot terugwijzing van de zaak naar de rechtbank, faalt.

Het middel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot terugwijzing van de zaak naar de rechtbank.

In het geval dat in een cassatieprocedure de Hoge Raad de bestreden uitspraak vernietigt en de zaak, voor zover aan zijn oordeel onderworpen, op de voet van artikel 440 Sv terugwijst naar het hof of verwijst naar een ander hof teneinde opnieuw te worden berecht en afgedaan, heeft de rechter die na verwijzing of terugwijzing moet oordelen tot taak het onderzoek binnen de uit de beslissing van de Hoge Raad voortvloeiende grenzen geheel opnieuw aan te vangen en te voltooien, voor zover uit de wet niet het tegendeel voortvloeit (vgl. arrest HR 1 juli 2014, ECLI:NL:HR:2014:1496, NJ 2014/441, r.o. 2.69).

Het hof, dat na terugwijzing van de zaak door de Hoge Raad (arrest van 2 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:147) de zaak opnieuw had te berechten en af te doen, heeft – zonder blijk te geven van een onjuiste rechtsopvatting omtrent zijn taak – aan de afwijzing van het op artikel 423 lid 1 Sv gebaseerde verzoek van de verdediging tot terugwijzing van de zaak naar de politierechter, ten grondslag kunnen leggen dat de verdachte ter terechtzitting in hoger beroep van 1 juli 2011 te kennen heeft gegeven dat hij de zaak door het hof wil laten afdoen. Dat oordeel is toereikend gemotiveerd.

Het middel is tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-12-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:3698

Zaaknummer: 14/02729

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

Advocaten: J.Y. Taekema

Wetsartikelen: 423 Sv

RECHTSPRAAK

Het oordeel van het hof dat, in hetgeen het hof in de bewijsmotivering van de overvallen ook heeft betrokken, voldoende steun is te vinden voor de verklaringen van aangeefsters, is niet onbegrijpelijk.

Het middel klaagt dat het hof de bewezenverklaring van de feiten 2 en 3 telkens uitsluitend heeft doen steunen op de verklaring van één getuige althans dat de bewezenverklaring niet naar behoren is gemotiveerd.

Het in deze zaak van toepassing zijnde derde lid van artikel 385 Wetboek van Strafvordering van Curaçao (SvC) is gelijklopend aan het tweede lid van artikel 342 Sv. Volgens artikel 342 lid 2 Sv – dat de tenlastelegging in haar geheel betreft en niet een onderdeel daarvan – kan het bewijs dat de verdachte het tenlastegelegde feit heeft begaan, door de rechter niet uitsluitend worden aangenomen op de verklaring van één getuige. Deze bepaling strekt ter waarborging van de deugdelijkheid van de bewijsbeslissing, in die zin dat zij de rechter verbiedt tot een bewezenverklaring te komen ingeval de door één getuige gereleveerde feiten en omstandigheden op zichzelf staan en onvoldoende steun vinden in ander bewijsmateriaal. Bij de in cassatie aan te leggen toets of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, kan het van belang zijn of de feitenrechter zijn oordeel dat dat het geval is, nader heeft gemotiveerd (vgl. HR 13 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM2452, NJ 2010/515). Het vorenoverwogene geldt ook voor artikel 385 lid 3 SvC.

Voor zover het middel betoogt dat de betrokkenheid van de verdachte bij de onder 2 en 3 bewezenverklaarde overvallen telkens uitsluitend steunt op de verklaringen van de aangeefsters van die overvallen, mist het feitelijke grondslag. Het hof heeft in de bewijsmotivering van die overvallen ook betrokken dat de door de aangeefsters uiteengezette werkwijze van de dader op onderdelen een kenmerkende gelijkenis vertoont met de modus operandi van de onder 1, 4 en 5 bewezenverklaarde overvallen en dat de locatie waar het onder 3 bewezenverklaarde heeft plaatsgevonden, in dezelfde omgeving is gelegen als de plaatsen waar de andere overvallen zijn gepleegd en in welke de verdachte woonachtig is. Het oordeel van het hof dat hierin voldoende steun is te vinden voor de verklaringen van de aangeefsters, is niet onbegrijpelijk. De bewezenverklaring is aldus toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt in zoverre.

De verdachte bevindt zich in voorlopige hechtenis. De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan zestien maanden zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van zes jaren.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze vijf jaren en zes maanden beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-12-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:3638

Zaaknummer: 14/02537

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman, H.A.G. Splinter-van Kan, Y. Buruma en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: S.F.W. van 't Hullenaar

Wetsartikelen: 385 SvC en 342 Sv

RECHTSPRAAK

Vrijheidsbeneming niet willekeurig als bedoeld in artikel 5 lid 1 aanhef en onder c EVRM.

Het middel stelt de vraag aan de orde of door de vrijheidsbeneming van de verdachte artikel 5 lid 1 aanhef en onder c EVRM is geschonden. Het betreft hier de periode vanaf de arrestatie van de verdachte door de Commandant van het fregat van de Nederlandse Marine Hr. Ms. Tromp op 2 april 2011 tot het moment dat de vrijheidsbeneming is komen te vallen onder het regiem van het Wetboek van Strafvordering, hetgeen op grond van het bevel van de officier van justitie tot aanhouding van de verdachte op 3 april 2011 het geval was.

Door de verdediging is aangevoerd dat artikel 5 EVRM is geschonden omdat, anders dan het hof heeft geoordeeld, de Commandant aan artikel 105 UNCLOS en artikel 7 SUA geen zelfstandige strafvorderlijke bevoegdheden tot vrijheidsbeneming van de verdachte kan ontlenen en aldus op 2 april 2011 een wettige basis voor een rechtmatige detentie ontbreekt.

Vooropgesteld moet worden dat het hof het beroep op de niet-ontvankelijkheid van het Openbare Ministerie in de vervolging van de verdachte terecht heeft verworpen, omdat het aan dat verweer ten grondslag gelegde niet kan leiden tot het oordeel dat aan het recht van de verdachte op een eerlijke behandeling van zijn zaak is tekortgedaan. Gelet op het belang van de opgeworpen rechtsvraag, zal de Hoge Raad niet met dit oordeel volstaan.

Bij de beantwoording van de vraag of door de vrijheidsbeneming van de verdachte artikel 5 lid 1 aanhef en onder c, EVRM is geschonden wordt het volgende vooropgesteld. Artikel 5 lid 1 EVRM strekt ertoe de verdachte te beschermen tegen willekeurige vrijheidsbeneming (vgl. o.a. EHRM 8 november 2005, nr. 6847/02 (*Khudoyorov/Rusland*), r.o. 124). Of aan die bescherming wezenlijk is tekortgedaan, hangt mede af van de specifieke omstandigheden waaronder die vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden. Blijkens de vaststellingen van het hof hadden die omstandigheden een uitzonderlijk karakter.

In de eerste plaats vond het onderhavige optreden in NAVO-verband van de Nederlandse Marine tegen piraterij op zee voor de kust van Somalië en het daartoe aanhouden van verdachte schepen en het aan boord van de Tromp nemen en arresteren van opvarenden van

die schepen op 2 april 2011 plaats op basis van het internationale recht. Artikel 105 UNCLOS, in samenhang met de vele elkaar opvolgende Resoluties van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties die betrekking hebben op de bestrijding van de piraterij op volle zee bij en binnen de territoriale wateren van Somalië, biedt een toereikende grondslag voor de bevoegdheid van de Commandant van de Tromp de verdachte op 2 april 2011 te arresteren. Dat een internationale rechtsbasis bestaat voor arrestatie van een persoon die zich bezighoudt met piraterij voor de kust van Somalië is voor de verdachte kenbaar en voorzienbaar.

De beschrijving van de feitelijke gebeurtenissen door het hof in r.o. 8.3 (onder 2.2 weergegeven) maakt voorts duidelijk in welke aanvankelijk onoverzichtelijke en levensgevaarlijke situatie – er was een vuurgevecht ontstaan waarbij doden zijn gevallen – de Marine op 2 april 2011 moest opereren. De verantwoordelijkheid van de Marine voor het waarborgen van de veiligheid van alle betrokkenen, het verlenen van medische zorg, het inwinnen van noodzakelijke inlichtingen omtrent de rol, identiteit en nationaliteit van de vele aangetroffen opvarenden, de beslissingen wat met de opvarenden, de betrokken vaartuigen en de aangetroffen voorwerpen moest gebeuren en al dergelijke punten van onderzoek en beraad meer, vergen vanzelfsprekend, ook als sequeel van de arrestatie van verdachten, enige tijd. Dat daarbij, zoals de rechtbank het heeft verwoord, het defensiebelang in eerste instantie voorop stond en het strafvorderlijk belang, behartigd door de officier van justitie, in die beginfase noodzakelijkerwijs enigszins op de achtergrond stond, ligt voor de hand, al is dat strafvorderlijk belang in dit geval reeds de volgende dag behartigd. Het hof heeft aangenomen dat de Commandant bij de arrestatie van de verdachte op 2 april 2011 niet heeft gehandeld onder verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie. In de geschetste omstandigheden zou het van een overspanning van de realiteit getuigen, mede gezien de internationale rechtsbasis van de bevoegdheden van de Commandant, van hem te eisen dat hij niet tot vrijheidsbeneming van de verdachte zou hebben mogen overgaan dan op grondslag van strafvorderlijke bevoegdheden in afhankelijkheid van de zich in Nederland bevindende officier van justitie. Daaraan doet niet af dat een commandant de bevoegdheid tot zo een vrijheidsbeneming in voorkomende gevallen ook op bepalingen van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering (artikel 539a e.v. Sv) zou hebben kunnen doen berusten.

Vervolgens heeft reeds de volgende dag, op 3 april 2011, de officier van justitie op basis van hem door de Commandant verstrekte gegevens, in overeenstemming met de Nederlandse strafvorderlijke voorschriften, de vrijheidsbeneming van de verdachte bevolen.

Op grond van vorenstaande feiten en omstandigheden in hun onderlinge samenhang moet worden aangenomen dat de vrijheidsbeneming van de verdachte in de periode vanaf de arrestatie van de verdachte door de Commandant van het fregat van de Nederlandse Marine Hr. Ms. Tromp op 2 april 2011 tot het moment dat de vrijheidsbeneming is komen te vallen

onder het regiem van het Wetboek van Strafvordering, hetgeen op grond van het bevel van de officier van justitie tot aanhouding van de verdachte op 3 april 2011 het geval was, niet willekeurig was als bedoeld in artikel 5 lid 1 aanhef en onder c EVRM en dat van schending van deze bepaling geen sprake is geweest.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-12-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:3683

Zaaknummer: 14/01785

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman, J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.L.J. van Strien

Advocaten: T.M.D. Buruma

Wetsartikelen: 5 EVRM, 105 UNCLOS en 110 UNCLOS

RECHTSPRAAK

Vrijheidsbeneming niet willekeurig als bedoeld in artikel 5 lid 1 aanhef en onder c EVRM.

Het middel stelt de vraag aan de orde of door de vrijheidsbeneming van de verdachte artikel 5 lid 1 aanhef en onder c EVRM is geschonden. Het betreft hier de periode vanaf de arrestatie van de verdachte door de Commandant van het fregat van de Nederlandse Marine Hr. Ms. Tromp op 2 april 2011 tot het moment dat de vrijheidsbeneming is komen te vallen onder het regiem van het Wetboek van Strafvordering, hetgeen op grond van het bevel van de officier van justitie tot aanhouding van de verdachte op 3 april 2011 het geval was.

Door de verdediging is aangevoerd dat artikel 5 EVRM is geschonden omdat, anders dan het hof heeft geoordeeld, de Commandant aan artikel 105 UNCLOS en artikel 7 SUA geen zelfstandige strafvorderlijke bevoegdheden tot vrijheidsbeneming van de verdachte kan ontlenen en aldus op 2 april 2011 een wettige basis voor een rechtmatige detentie ontbreekt.

Vooropgesteld moet worden dat het hof het beroep op de niet-ontvankelijkheid van het Openbare Ministerie in de vervolging van de verdachte terecht heeft verworpen, omdat het aan dat verweer ten grondslag gelegde niet kan leiden tot het oordeel dat aan het recht van de verdachte op een eerlijke behandeling van zijn zaak is tekortgedaan. Gelet op het belang van de opgeworpen rechtsvraag, zal de Hoge Raad niet met dit oordeel volstaan.

Bij de beantwoording van de vraag of door de vrijheidsbeneming van de verdachte artikel 5 lid 1 aanhef en onder c EVRM is geschonden wordt het volgende vooropgesteld. Artikel 5 lid 1 EVRM strekt ertoe de verdachte te beschermen tegen willekeurige vrijheidsbeneming (vgl. o.a. EHRM 8 november 2005, nr. 6847/02 (*Khudoyorov/Rusland*), r.o. 124). Of aan die bescherming wezenlijk is tekortgedaan, hangt mede af van de specifieke omstandigheden waaronder die vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden. Blijkens de vaststellingen van het hof hadden die omstandigheden een uitzonderlijk karakter.

In de eerste plaats vond het onderhavige optreden in NAVO-verband van de Nederlandse Marine tegen piraterij op zee voor de kust van Somalië en het daartoe aanhouden van verdachte schepen en het aan boord van de Tromp nemen en arresteren van opvarenden van

die schepen op 2 april 2011 plaats op basis van het internationale recht. Artikel 105 UNCLOS, in samenhang met de vele elkaar opvolgende Resoluties van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties die betrekking hebben op de bestrijding van de piraterij op volle zee bij en binnen de territoriale wateren van Somalië, biedt een toereikende grondslag voor de bevoegdheid van de Commandant van de Tromp de verdachte op 2 april 2011 te arresteren. Dat een internationale rechtsbasis bestaat voor arrestatie van een persoon die zich bezighoudt met piraterij voor de kust van Somalië is voor de verdachte kenbaar en voorzienbaar.

De beschrijving van de feitelijke gebeurtenissen door het hof in r.o. 8.3 (onder 2.2 weergegeven) maakt voorts duidelijk in welke aanvankelijk onoverzichtelijke en levensgevaarlijke situatie – er was een vuurgevecht ontstaan waarbij doden zijn gevallen – de Marine op 2 april 2011 moest opereren. De verantwoordelijkheid van de Marine voor het waarborgen van de veiligheid van alle betrokkenen, het verlenen van medische zorg, het inwinnen van noodzakelijke inlichtingen omtrent de rol, identiteit en nationaliteit van de vele aangetroffen opvarenden, de beslissingen wat met de opvarenden, de betrokken vaartuigen en de aangetroffen voorwerpen moest gebeuren en al dergelijke punten van onderzoek en beraad meer, vergen vanzelfsprekend, ook als sequeel van de arrestatie van verdachten, enige tijd. Dat daarbij, zoals de rechtbank het heeft verwoord, het defensiebelang in eerste instantie vooropstond en het strafvorderlijk belang, behartigd door de officier van justitie, in die beginfase noodzakelijkerwijs enigszins op de achtergrond stond, ligt voor de hand, al is dat strafvorderlijk belang in dit geval reeds de volgende dag behartigd. Het hof heeft aangenomen dat de Commandant bij de arrestatie van de verdachte op 2 april 2011 niet heeft gehandeld onder verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie. In de geschetste omstandigheden zou het van een overspanning van de realiteit getuigen, mede gezien de internationale rechtsbasis van de bevoegdheden van de Commandant, van hem te eisen dat hij niet tot vrijheidsbeneming van de verdachte zou hebben mogen overgaan dan op grondslag van strafvorderlijke bevoegdheden in afhankelijkheid van de zich in Nederland bevindende officier van justitie. Daaraan doet niet af dat een commandant de bevoegdheid tot zo een vrijheidsbeneming in voorkomende gevallen ook op bepalingen van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering (artikel 539a e.v. Sv) zou hebben kunnen doen berusten.

Vervolgens heeft reeds de volgende dag, op 3 april 2011, de officier van justitie op basis van hem door de Commandant verstrekte gegevens, in overeenstemming met de Nederlandse strafvorderlijke voorschriften, de vrijheidsbeneming van de verdachte bevolen.

Op grond van vorenstaande feiten en omstandigheden in hun onderlinge samenhang moet worden aangenomen dat de vrijheidsbeneming van de verdachte in de periode vanaf de arrestatie van de verdachte door de Commandant van het fregat van de Nederlandse Marine Hr. Ms. Tromp op 2 april 2011 tot het moment dat de vrijheidsbeneming is komen te vallen

onder het regiem van het Wetboek van Strafvordering, hetgeen op grond van het bevel van de officier van justitie tot aanhouding van de verdachte op 3 april 2011 het geval was, niet willekeurig was als bedoeld in artikel 5 lid 1 aanhef en onder c EVRM en dat van schending van deze bepaling geen sprake is geweest.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-12-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:3640

Zaaknummer: 14/01783

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman, J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.L.J. van Strien

Advocaten: T.M.D. Buruma en G.K. Sluiter

Wetsartikelen: 5 EVRM, 105 UNCLOS en 110 UNCLOS

RECHTSPRAAK

Vrijheidsbeneming niet willekeurig als bedoeld in artikel 5 lid 1 aanhef en onder c EVRM.

Het middel stelt de vraag aan de orde of door de vrijheidsbeneming van de verdachte artikel 5 lid 1 aanhef en onder c EVRM is geschonden. Het betreft hier de periode vanaf de arrestatie van de verdachte door de Commandant van het fregat van de Nederlandse Marine Hr. Ms. Tromp op 2 april 2011 tot het moment dat de vrijheidsbeneming is komen te vallen onder het regiem van het Wetboek van Strafvordering, hetgeen op grond van het bevel van de officier van justitie tot aanhouding van de verdachte op 3 april 2011 het geval was.

Door de verdediging is aangevoerd dat artikel 5 EVRM is geschonden omdat, anders dan het hof heeft geoordeeld, de Commandant aan artikel 105 UNCLOS en artikel 7 SUA geen zelfstandige strafvorderlijke bevoegdheden tot vrijheidsbeneming van de verdachte kan ontlenen en aldus op 2 april 2011 een wettige basis voor een rechtmatige detentie ontbreekt.

Vooropgesteld moet worden dat het hof het beroep op de niet-ontvankelijkheid van het Openbare Ministerie in de vervolging van de verdachte terecht heeft verworpen, omdat het aan dat verweer ten grondslag gelegde niet kan leiden tot het oordeel dat aan het recht van de verdachte op een eerlijke behandeling van zijn zaak is tekortgedaan. Gelet op het belang van de opgeworpen rechtsvraag, zal de Hoge Raad niet met dit oordeel volstaan.

Bij de beantwoording van de vraag of door de vrijheidsbeneming van de verdachte artikel 5 lid 1 aanhef en onder c EVRM is geschonden wordt het volgende vooropgesteld. Artikel 5 lid 1 EVRM strekt ertoe de verdachte te beschermen tegen willekeurige vrijheidsbeneming (vgl. o.a. EHRM 8 november 2005, nr. 6847/02 (*Khudoyorov/Rusland*), r.o. 124). Of aan die bescherming wezenlijk is tekortgedaan, hangt mede af van de specifieke omstandigheden waaronder die vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden. Blijkens de vaststellingen van het hof hadden die omstandigheden een uitzonderlijk karakter.

In de eerste plaats vond het onderhavige optreden in NAVO-verband van de Nederlandse Marine tegen piraterij op zee voor de kust van Somalië en het daartoe aanhouden van verdachte schepen en het aan boord van de Tromp nemen en arresteren van opvarenden van

die schepen op 2 april 2011 plaats op basis van het internationale recht. Artikel 105 UNCLOS, in samenhang met de vele elkaar opvolgende Resoluties van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties die betrekking hebben op de bestrijding van de piraterij op volle zee bij en binnen de territoriale wateren van Somalië, biedt een toereikende grondslag voor de bevoegdheid van de Commandant van de Tromp de verdachte op 2 april 2011 te arresteren. Dat een internationale rechtsbasis bestaat voor arrestatie van een persoon die zich bezighoudt met piraterij voor de kust van Somalië is voor de verdachte kenbaar en voorzienbaar.

De beschrijving van de feitelijke gebeurtenissen door het hof in r.o. 8.3 (onder 2.2 weergegeven) maakt voorts duidelijk in welke aanvankelijk onoverzichtelijke en levensgevaarlijke situatie – er was een vuurgevecht ontstaan waarbij doden zijn gevallen – de Marine op 2 april 2011 moest opereren. De verantwoordelijkheid van de Marine voor het waarborgen van de veiligheid van alle betrokkenen, het verlenen van medische zorg, het inwinnen van noodzakelijke inlichtingen omtrent de rol, identiteit en nationaliteit van de vele aangetroffen opvarenden, de beslissingen wat met de opvarenden, de betrokken vaartuigen en de aangetroffen voorwerpen moest gebeuren en al dergelijke punten van onderzoek en beraad meer, vergen vanzelfsprekend, ook als sequeel van de arrestatie van verdachten, enige tijd. Dat daarbij, zoals de rechtbank het heeft verwoord, het defensiebelang in eerste instantie voorop stond en het strafvorderlijk belang, behartigd door de officier van justitie, in die beginfase noodzakelijkerwijs enigszins op de achtergrond stond, ligt voor de hand, al is dat strafvorderlijk belang in dit geval reeds de volgende dag behartigd. Het hof heeft aangenomen dat de Commandant bij de arrestatie van de verdachte op 2 april 2011 niet heeft gehandeld onder verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie. In de geschetste omstandigheden zou het van een overspanning van de realiteit getuigen, mede gezien de internationale rechtsbasis van de bevoegdheden van de Commandant, van hem te eisen dat hij niet tot vrijheidsbeneming van de verdachte zou hebben mogen overgaan dan op grondslag van strafvorderlijke bevoegdheden in afhankelijkheid van de zich in Nederland bevindende officier van justitie. Daaraan doet niet af dat een commandant de bevoegdheid tot zo een vrijheidsbeneming in voorkomende gevallen ook op bepalingen van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering (artikel 539a e.v. Sv) zou hebben kunnen doen berusten.

Vervolgens heeft reeds de volgende dag, op 3 april 2011, de officier van justitie op basis van hem door de Commandant verstrekte gegevens, in overeenstemming met de Nederlandse strafvorderlijke voorschriften, de vrijheidsbeneming van de verdachte bevolen.

Op grond van vorenstaande feiten en omstandigheden in hun onderlinge samenhang moet worden aangenomen dat de vrijheidsbeneming van de verdachte in de periode vanaf de arrestatie van de verdachte door de Commandant van het fregat van de Nederlandse Marine Hr. Ms. Tromp op 2 april 2011 tot het moment dat de vrijheidsbeneming is komen te vallen

onder het regiem van het Wetboek van Strafvordering, hetgeen op grond van het bevel van de officier van justitie tot aanhouding van de verdachte op 3 april 2011 het geval was, niet willekeurig was als bedoeld in artikel 5 lid 1 aanhef en onder c EVRM en dat van schending van deze bepaling geen sprake is geweest.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-12-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:3682

Zaaknummer: 14/01784

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman, J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.L.J. van Strien

Advocaten: T.M.D. Buruma

Wetsartikelen: 5 EVRM, 105 UNCLOS en 110 UNCLOS

RECHTSPRAAK

De Hoge Raad scherpt de regels betreffende het recht op rechtsbijstand aan.

Advocaat-generaal G. Knigge heeft geconcludeerd dat de Hoge Raad de behandeling van het cassatieberoep zal schorsen en vragen van uitleg inzake het recht op verhoorbijstand zal stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Het middel klaagt onder meer dat het hof ten onrechte de verklaring die de verdachte op 8 oktober 2008 tegenover de Koninklijke Marechaussee heeft afgelegd (bewijsmiddel 5), tot het bewijs heeft gebezigd aangezien bij dit verhoor geen raadsman aanwezig was.

In HR 30 juni 2009, ECLI:NL:HR:2009:BH3079, *NJ* 2009/349 is geoordeeld dat indien een aangehouden verdachte niet dan wel niet binnen redelijke grenzen de gelegenheid is geboden om voorafgaand aan het eerste verhoor door de politie een advocaat te raadplegen, zulks in beginsel een vormverzuim oplevert als bedoeld in artikel 359a Sv, dat, na een daartoe strekkend verweer, in de regel – behoudens in het geval dat de verdachte uitdrukkelijk dan wel stilzwijgend doch in ieder geval ondubbelzinnig afstand heeft gedaan van dat recht, dan wel bij het bestaan van dwingende redenen om dat recht te beperken – dient te leiden tot uitsluiting van het bewijs van de verklaringen van de verdachte die zijn afgelegd voordat hij een advocaat kon raadplegen.

Het middel steunt op de stelling dat bewijsuitsluiting ook dient te volgen indien tijdens bedoeld verhoor niet een raadsman aanwezig was.

De juistheid van deze stelling kan in het midden blijven aangezien de bewezenverklaring ook met weglating van de desbetreffende verklaring van de verdachte (bewijsmiddel 5) uit de inhoud van de overige door het hof gebezigde bewijsmiddelen kan worden afgeleid en derhalve toereikend is gemotiveerd. Hetgeen dienaangaande in de toelichting op het middel wordt aangevoerd, noopt niet tot een ander oordeel. De verdachte heeft dus onvoldoende rechtens te respecteren belang bij vernietiging van het bestreden arrest en terugwijzing dan wel verwijzing van de zaak voor een nieuwe behandeling. Het middel is in zoverre tevergeefs voorgesteld.

Voor het geval het middel niet tot cassatie leidt, wordt in de schriftuur aan de Hoge Raad verzocht om op de voet van artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: VWEU) prejudiciële vragen voor te leggen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: HvJ EU) teneinde duidelijkheid te verkrijgen omtrent het antwoord op de vraag of en zo ja in hoeverre door een verdachte het recht op aanwezigheid van een advocaat bij het politieverhoor kan worden ontleend aan 'de grondrechten als algemene beginselen van het recht van de Europese Unie (Gemeenschapsrecht) al dan niet in combinatie met het bepaalde in het EU Handvest van de Grondrechten (o.a. art. 47 en 48)'.

In aanmerking genomen dat en waarom het middel faalt, doet zich hier niet het geval voor dat de opgeworpen vragen relevant zijn voor de oplossing van het geschil zodat om die reden kan worden afgezien van het stellen van prejudiciële vragen. Het daartoe strekkende verzoek wordt daarom afgewezen.

Hierbij verdient overigens opmerking dat zolang de EU niet tot het EVRM is toegetreden de grondrechten, zoals zij worden gewaarborgd door het EVRM, geen formeel in de rechtsorde van de EU opgenomen rechtsinstrument zijn en dat bijgevolg het recht van de EU niet de verhouding tussen het EVRM en de rechtsordes van de EU-lidstaten regelt en het evenmin bepaalt welke gevolgen de nationale rechter moet verbinden aan een conflict tussen de door het EVRM gewaarborgde rechten en een regel van nationaal recht (vgl. HvJ EU 24 april 2012, C-571/10, ECLI:EU:C:2012:233, r.o. 62 (*Kamberaj*) en HvJ EU 26 februari 2013, C-617/10, ECLI:EU:C:2013:105, r.o. 44 (*Åkerberg Fransson*)).

Met het oog op toekomstige gevallen waarin de vraag aan de orde is of de verdachte aanspraak kan doen gelden op het recht op rechtsbijstand tijdens het politieverhoor, merkt de Hoge Raad het volgende op.

De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 1 april 2014, ECLI:NL:HR:2014:770, NJ 2014/268 geoordeeld dat het recht van de verdachte zich tijdens zijn verhoor door de politie te laten bijstaan door een advocaat (de zogenoemde verhoorbijstand) niet zonder meer kan worden afgeleid uit de uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) van 24 oktober 2013, nrs. 62880/11, 62892/11 en 62899/11 (*Navone e.a./Monaco*) en evenmin uit de nog niet in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerde Richtlijn nr. 2013/48/EU van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 oktober 2013 betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures en in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel en het recht om een derde op de hoogte te laten brengen vanaf de vrijheidsbeneming en om met derden en consulaire autoriteiten te communiceren tijdens de vrijheidsbeneming (*PbEU L 294*). Voorts constateerde de Hoge Raad in dat arrest dat de omstandigheid dat het EHRM inmiddels in een aantal concrete gevallen had beslist dat het

ontbreken van rechtsbijstand met betrekking tot het verhoor van de verdachte door de politie onder omstandigheden als een schending van artikel 6 lid 3 onder c EVRM in verbinding met artikel 6 lid 1 EVRM moet worden aangemerkt, niet ertoe leidde dat – anders dan in HR 30 juni 2009, ECLI:NL:HR:2009:BH3079, *NJ* 2009/349 was geoordeeld – het maken van de vereiste beleidsmatige, organisatorische en financiële keuzes en aldus het opstellen van een algemene regeling, nu wel binnen het bereik van de rechtsvormende taak van de Hoge Raad was gekomen. Wel werd de wetgever opgeroepen de invoering van de door genoemde richtlijn vereiste wettelijke regeling van de verhoorbijstand met voortvarendheid ter hand te nemen. Ook werd in dat arrest niet uitgesloten dat het uitblijven van een wettelijke regeling in toekomstige gevallen waarin vragen naar de inhoud en de reikwijdte van het recht op verhoorbijstand aan de Hoge Raad zouden worden voorgelegd, te eniger tijd tot een andere afweging zou kunnen leiden.

Vastgesteld moet worden dat het EHRM inmiddels – ruim zes jaar na het arrest van 2009 en anderhalf jaar na het arrest van 2014 terwijl een wettelijke regeling inzake de verhoorbijstand nog niet is tot stand gebracht – in een aantal gevallen heeft beslist dat het ontbreken van rechtsbijstand met betrekking tot het verhoor van de verdachte door de politie onder omstandigheden kan worden aangemerkt als een schending van de rechten die een verdachte kan ontleen aan artikel 6 EVRM. Hoewel het EHRM nimmer uitdrukkelijk en zonder voorbehoud heeft beslist dat onder alle omstandigheden sprake is van een dergelijke schending ingeval de raadsman van de verdachte niet aanwezig is bij het verhoor, is in het licht van de bedoelde casuïstische rechtspraak van het EHRM de rechtszekerheid ermee gediend dat de Hoge Raad thans overgaat tot een aanscherping van de regels betreffende de rechtsbijstand die in HR 1 april 2014, ECLI:NL:HR:2014:770, *NJ* 2014/268 zijn uiteengezet. Met het oog daarop gaat de Hoge Raad voortaan ervan uit dat een aangehouden verdachte het recht heeft op bijstand van een raadsman tijdens zijn verhoor door de politie, behoudens bij het bestaan van dwingende redenen om dat recht te beperken. De verdachte kan uitdrukkelijk dan wel stilzwijgend doch in elk geval ondubbelzinnig afstand doen van dat recht. Dit brengt mee dat hij vóór de aanvang van het verhoor dient te worden gewezen op zijn recht op bijstand van een raadsman. Opmerking verdient hierbij dat het recht op zulke bijstand niet alleen betrekking heeft op het eerste verhoor, maar ook op daarop volgende verhoren.

De Hoge Raad komt mede tot deze aanscherping op grond van het volgende. Indien nu of in een volgende zaak waarin het thema wel relevant zou zijn voor de oplossing van het geschil, door de Hoge Raad prejudiciële vragen zouden worden gesteld over een kwestie als de onderhavige, zou een doeltreffende en voortvarende strafrechtspleging buitengewoon ernstig belemmerd worden doordat dan de afdoening van de strafzaken waarin een vergelijkbare vraag aan de orde is, langdurig en onaanvaardbaar dreigt te vertragen. De negatieve gevolgen

hiervan zouden zeer ingrijpend zijn omdat de kwestie van de rechtsbijstand tijdens het politieverhoor een rol speelt in een groot aantal strafzaken. Het zou ongewenst zijn dat de justitiële autoriteiten bij de afdoening van deze zaken zich in redelijkheid gedwongen zouden voelen te wachten op de uitkomst van de prejudiciële procedure bij het HvJ EU. Door de aangegeven aanscherping van de regels betreffende de rechtsbijstand wordt deze in de ogen van de Hoge Raad onaanvaardbare consequentie voorkomen.

De Hoge Raad heeft bij zijn afwegingen mede betrokken dat de genoemde richtlijn binnen afzienbare termijn in de Nederlandse wetgeving zal (en in elk geval uiterlijk op 27 november 2016 moet) zijn geïmplementeerd, zodat aangenomen mag worden dat de eerder gesignaleerde beleidsmatige, organisatorische en financiële keuzes inmiddels zijn gemaakt.

Indien een aangehouden verdachte niet de gelegenheid is geboden om zich bij zijn verhoor door de politie te laten bijstaan door een raadsman, levert dat in beginsel een vormverzuim op als bedoeld in artikel 359a Sv. Gelet op de uitleg die in HR 30 maart 2004, ECLI:NL:HR:2004:AM2533, NJ 2004/376 aan deze bepaling is gegeven, moet de rechter, indien ter zake verweer wordt gevoerd, beoordelen of aan een verzuim enig rechtsgevolg dient te worden verbonden en, zo ja, welk rechtsgevolg dan in aanmerking komt. Daarbij dient hij rekening te houden met de in het tweede lid van artikel 359a Sv genoemde factoren. Het rechtsgevolg zal immers door deze factoren moeten worden gerechtvaardigd. Een van die factoren is 'de ernst van het verzuim'.

In HR 30 juni 2009, ECLI:NL:HR:2009:BH3079, NJ 2009/349 is beslist dat ingeval een aangehouden verdachte niet dan wel niet binnen redelijke grenzen de gelegenheid is geboden om voorafgaand aan het eerste verhoor door de politie een advocaat te raadplegen, zulks in beginsel een vormverzuim als bedoeld in artikel 359a Sv oplevert waardoor, gelet op de rechtspraak van het EHRM, een belangrijk (strafvorderlijk) voorschrift of rechtsbeginsel in aanzienlijke mate is geschonden, hetgeen na een daartoe strekkend verweer – op grond van diezelfde rechtspraak – in de regel dient te leiden tot uitsluiting van het bewijs van de verklaringen van de verdachte die zijn afgelegd voordat hij een advocaat kon raadplegen. Het gaat dan om het onthouden aan de verdachte van de mogelijkheid na en in overleg met zijn raadsman zijn proceshouding tijdens het verhoor te bepalen. Zo een verzuim zal in de regel ernstiger zijn dan de afwezigheid van de raadsman tijdens dat verhoor. Dit brengt mee dat – zolang de onder 6.2 genoemde richtlijn nog niet in de Nederlandse wetgeving is geïmplementeerd dan wel de implementatietermijn van die richtlijn nog niet is verstreken – het rechtsgevolg dat aan de afwezigheid van de raadsman bij het verhoor moet worden verbonden niet noodzakelijkerwijs hoeft te bestaan uit bewijsuitsluiting. In dat verband moet erop worden gewezen dat artikel 359a Sv niet uitsluit dat – afhankelijk van de omstandigheden van het geval – strafvermindering wordt toegepast dan wel wordt volstaan

met de enkele vaststelling dat een onherstelbaar vormverzuim is begaan.

Bij het bepalen van de ernst van het verzuim is voorts in het bijzonder van belang of de verhorende opsporingsambtenaren redelijkerwijze mochten aannemen dat niet de gelegenheid behoefde te worden geboden tot het verlenen van rechtsbijstand tijdens het verhoor. Daarbij moet in aanmerking worden genomen dat deze opsporingsambtenaren tot het onderhavige arrest niet bedacht behoefden te zijn op de onder 6.3 vermelde aanscherping van de regels betreffende de rechtsbijstand en dat niet mag worden aangenomen dat zij onmiddellijk bekend zijn geraakt met de inhoud van dit arrest en de gevolgen daarvan voor de rechtspraktijk. De Hoge Raad gaat daarom ervan uit dat met ingang van 1 maart 2016 toepassing zal worden gegeven aan de regel dat een aangehouden verdachte het recht heeft op bijstand van een raadsman tijdens zijn verhoor door de politie.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-12-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:3608

Zaaknummer: 14/01680

Rechters: A.J.A. van Dorst, B.C. de Savornin Lohman, Y. Buruma, A.L.J. van Strien en E.F. Faase

Advocaten: G.A. Jansen en Th.O.M. Dieben

Wetsartikelen: 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Medeplegen brandstichting ontoereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt over de motivering van het bewezenverklaarde medeplegen.

In zijn arrest van 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, *NJ* 2015/390, heeft de Hoge Raad enige algemene overwegingen over het medeplegen gegeven, in het bijzonder gericht op de afbakening tussen medeplegen en medeplichtigheid en meer in het bijzonder met het oog op gevallen waarin het medeplegen niet bestaat in gezamenlijke uitvoering. Voor de kwalificatie medeplegen is vereist dat sprake is van nauwe en bewuste samenwerking. Die kwalificatie is slechts gerechtvaardigd als de bewezenverklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage aan het delict van de verdachte van voldoende gewicht is. Indien het tenlastegelegde medeplegen in de kern niet bestaat uit een gezamenlijke uitvoering, maar uit gedragingen die met medeplichtigheid in verband plegen te worden gebracht (zoals het verstrekken van inlichtingen, op de uitkijk staan, helpen bij de vlucht), rust op de rechter de taak om in het geval dat hij toch tot een bewezenverklaring van het medeplegen komt, in de bewijsvoering – dus in de bewijsmiddelen en zo nodig in een afzonderlijke bewijsoverweging – dat medeplegen nauwkeurig te motiveren. Bij de vorming van zijn oordeel dat sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, kan de rechter rekening houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol in de voorbereiding, de uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip. Daarbij verdient overigens opmerking dat aan het zich niet distantiëren op zichzelf geen grote betekenis toekomt. Het gaat er immers om dat de verdachte een wezenlijke bijdrage moet hebben geleverd aan het delict.

Blijkens de onder 2.2.3 weergegeven overwegingen heeft het hof voor zijn oordeel dat sprake is van het medeplegen van het brandstichten in het bijzonder in aanmerking genomen dat de verdachte bij ‘de groep’ is gebleven toen onder meer flessen met wasbenzine werden aangereikt aan mensen op het dak van het pand waar brand is gesticht, dat hij is blijven kijken naar hetgeen gebeurde, dat hij naar het dak heeft gewezen en dat hij op twee momenten hulp heeft verleend aan personen die van het dak afklommen en daar kennelijk brand hadden gesticht. Deze omstandigheden zijn niet zonder meer voldoende om te kunnen aannemen dat

de verdachte het stichten van de brand heeft medegepleegd. De bewezenverklaring is dus in zoverre ontoereikend gemotiveerd.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-12-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:3571

Zaaknummer: 15/01834

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: R.I. Takens

Wetsartikelen: 157 Sr

RECHTSPRAAK

Slagende bewijsklacht betrokkenheid verdachte bij diefstal elektriciteit.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring van het onder 2 tenlastegelegde niet uit de gebezigde bewijsmiddelen kan worden afgeleid.

De betrokkenheid van de verdachte bij hetgeen onder 2 is bewezenverklaard kan, zonder nadere motivering, die ontbreekt, niet worden afgeleid uit de bewijsvoering, zodat de bestreden uitspraak in zoverre niet naar de eis der wet met redenen is omkleed.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 2 tenlastegelegde en de strafoplegging waaronder begrepen de beslissing omtrent de vordering van de benadeelde partij Stedin Netbeheer B.V., wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-12-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:3585

Zaaknummer: 14/03371

Rechters: W.A. van M Schendel, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma

Advocaten: O.E. de Jong

Wetsartikelen: 310 Sr

RECHTSPRAAK

Bekennende verklaring betrokkene over omvang hennepoogst ondanks pijn ten gevolge van brandwonden aan handen in vrijheid afgelegd.

Het middel klaagt over de verwerping van een verweer, inhoudende dat de betrokkene zijn voor het bewijs gebezigde verklaring over de omvang van de hennepoogst niet in vrijheid heeft afgelegd.

Het hof heeft geoordeeld dat 'veroordeelde tijdens het verhoor pijn aan beide handen heeft gehad en dat veroordeelde het liefst naar huis wilde', maar dat 'niet gezegd kan worden dat veroordeelde zijn (bekennende) verklaring niet in vrijheid heeft afgelegd'. Dat oordeel van het hof is, in aanmerking genomen dat het hof kennelijk heeft geoordeeld dat de verwondingen noch de pijnstillende middelen hebben geleid tot een verminderd bewustzijn, niet onbegrijpelijk en is in het licht van hetgeen ten verweere is aangevoerd, toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-12-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:3581

Zaaknummer: 14/06473

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 29 Sv

RECHTSPRAAK

Het middel klaagt terecht dat de stukken van het geding in het ongerede zijn geraakt, zodat de bestreden uitspraak in cassatie niet kan worden getoetst.

Het middel klaagt dat de stukken van het geding in het ongerede zijn geraakt, zodat de bestreden uitspraak in cassatie niet kan worden getoetst.

Op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 4 tot en met 6 treft het middel doel.

De Hoge Raad zal de zaak om doelmatigheidsredenen zelf afdoen en – mede gelet op artikel 511e Sv in verbinding met artikel 349 lid 1 Sv – de vordering tot ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel nietig verklaren, aangezien na verwijzing of terugwijzing van de zaak de rechter naar wie de zaak zou worden verwezen of teruggewezen niet in staat zou zijn te beraadslagen en beslissen naar aanleiding van de vordering tot ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, behoudens voor zover daarbij de uitspraak van de rechtbank mocht zijn vernietigd en verklaart de vordering tot ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel nietig.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-12-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:3573

Zaaknummer: 14/04384

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en E.F. Faase

Advocaten: M.G. Cantarella

Wetsartikelen: 511e Sv

RECHTSPRAAK

Het ontbreekt de verdachte aan belang bij cassatie, nu de aard en de ernst van hetgeen is bewezenverklaard in zijn geheel beschouwd niet worden aangetast indien het gewraakte onderdeel uit de bewezenverklaring zou vervallen.

Het middel klaagt over de motivering van de bewezenverklaring van feit 1.

Het middel stelt dat uit de gebezigde bewijsmiddelen niet kan worden afgeleid dat de verdachte opzettelijk [betrokkene] heeft mishandeld door haar te rukken/duwen ten gevolge waarvan zij ten val is gekomen. De juistheid van deze stelling kan in het midden blijven. Want ook al zou het middel gegrond zijn, dan zou zulks bij gebrek aan belang niet tot cassatie behoeven te leiden, aangezien de aard en de ernst van hetgeen is bewezenverklaard in zijn geheel beschouwd niet worden aangetast indien het gewraakte onderdeel uit de bewezenverklaring zou vervallen. Daarom heeft de verdachte geen rechtens te respecteren belang bij vernietiging van de bestreden uitspraak en terug- of verwijzing van de zaak voor een nieuwe behandeling.

Het middel is tevergeefs voorgesteld.

Het middel klaagt onder meer dat het hof de kosten van rechtsbijstand van de benadeelde partij ten onrechte heeft vermeerderd met de wettelijke rente alsmede ter zake van die kosten en rente de schadevergoedingsmaatregel als bedoeld in artikel 36f Sr heeft opgelegd.

Op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 26 tot en met 28 is de klacht gegrond. De Hoge Raad zal met vernietiging van de bestreden uitspraak in zoverre doen wat het hof had behoren te doen.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, doch uitsluitend wat betreft de beslissing op de vordering van de benadeelde partij [betrokkene] en de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel, verklaart de benadeelde partij niet-ontvankelijk in de vordering tot schadevergoeding voor zover deze betreft 'kosten rechtsbijstand'; verwijst de verdachte in de kosten die de benadeelde partij heeft gemaakt, te weten € 143 ter zake van rechtsbijstand,

en die zij ten behoeve van de tenuitvoerlegging nog moet maken, wijst de vordering tot schadevergoeding van de benadeelde partij toe tot een bedrag van € 1.959,03, te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 8 januari 2014 tot aan de dag der algehele voldoening, en veroordeelt de verdachte dit bedrag tegen een behoorlijk bewijs van kwijting te betalen aan de benadeelde partij, legt aan de verdachte de verplichting op tot betaling aan de Staat, ten behoeve van de benadeelde partij, van een bedrag van € 1.959,03, bij gebreke van betaling en verhaal te vervangen door 29 dagen hechtenis, bepaalt dat, indien de verdachte (gedeeltelijk) heeft voldaan aan zijn verplichting tot betaling aan de Staat, daarmee zijn verplichting tot betaling aan de benadeelde partij in zoverre komt te vervallen en andersom dat, indien de verdachte heeft voldaan aan zijn verplichting tot betaling aan de benadeelde partij daarmee zijn verplichting tot betaling aan de Staat in zoverre komt te vervallen en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-12-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:3572

Zaaknummer: 15/00739

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.L.J. van Strien

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 300 Sr en 36f Sr

RECHTSPRAAK

De (hennep)teeltperiode die het hof aan de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel ten grondslag heeft gelegd kan niet zonder meer worden ontleend aan de gebezigde bewijsmiddelen.

Het middel klaagt dat de schatting van het hof van het door de betrokkene wederrechtelijk verkregen voordeel niet aan de inhoud van de wettige bewijsmiddelen is ontleend, voor zover het hof daarbij heeft betrokken dat de betrokkene voordeel heeft genoten uit hennep teelt in de periode van september 2006 tot eind augustus 2008.

Het hof heeft aan de schatting van het voordeel ten grondslag gelegd dat de teeltperiode waarin de in aanmerking genomen oogsten hebben plaatsgevonden liep van september 2006 tot eind augustus 2008. Aan de gebezigde bewijsmiddelen kan (de aanvang van) deze periode evenwel niet zonder meer worden ontleend. In dat opzicht is de schatting van het hof niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-12-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:3582

Zaaknummer: 14/05729

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma

Advocaten: R. Zilver

Wetsartikelen: 36e Sr

RECHTSPRAAK

De verdachte wordt niet-ontvankelijk verklaard in zijn cassatieberoep, nu geen schriftuur houdende middelen van cassatie is ingediend.

Nu de betrokkene niet binnen de bij de wet gestelde termijn bij de Hoge Raad door een raadsman een schriftuur houdende middelen van cassatie heeft doen indienen, is niet in acht genomen het voorschrift van artikel 437 lid 2 Sv in verbinding met artikel 511h Sv, zodat de betrokkene in het beroep niet kan worden ontvangen.

De Hoge Raad verklaart de betrokkene niet-ontvankelijk in het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-12-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:3583

Zaaknummer: 14/03370

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma

Wetsartikelen: 437 Sv